

MV + SN
June 14
XIII-1236/C

HUNGARY

INDUSTRY (1700)
Factories (1704)

BUDAPEST'S STEEL MILLS "MAVAG."

SOURCE SALZBURG: A turner and a lathe operator who arrived in Austria in May 1956.

DATE OF OBSERVATION: April 1956.

ENGLISH SUMMARY: The BUDAPEST steel mills "Mavag" produce chiefly railroad engines, aggregates, compressors and bridge constructions; agricultural implements are only by-products. The plant, of which a detailed description is given, employs from 14,000 to 15,000 workers in three shifts. The workers claim that this enterprise pays very low wages, because it works at a loss. Substantial quantities of products are exported to the USSR and Red China, bridge constructions mainly to Egypt. Soviet inspectors supervise all the more important assembly and shipments.

EVALUATION COMMENT: The "MAVAG" plant is one of the most important Hungarian metallurgical establishments. Its production is exported to countries of the Soviet bloc and recently also to Egypt.

This report supplies only superficial information on the plant, which is already known from earlier reports.

The name and position of FROSCHL are confirmed, as is the presence of Soviet "advisers" at the plant.

The Hungarian press frequently refers to the work of the factory.

For more details please see MUNICH/B Item No. 3441/56.

+ + +

A Magyar Állami Vas-, Acél- és Gépgyár, MÁVAG, BUDAPESTen a Kőbányai ut 21 sz. alatt van elhelyezve. A kőbányai ut,

/more/

Orczy ut és Golgota ut határolják, míg a keleti oldalán a Ganz
vagongyár épült.

A MÁVAG nagyobbbrészt mozdonyokat, stabil gépeket,
szivattyukat, hidalkatrészeket, kisebb részben pedig mezőgaz-
dasági gépeket, illetve alkatrészeket gyárt.

A gyárterület leírása

Physical Description of the Plant.

A Kőbányai ut és Orczy ut sarkán hatalmas "L" alakú
épület látható.

A Kőbányai ut felőli rész három emeletes és ez az
igazgatósági épület.

A földszinten az orvosi rendelő, könyvtár, dekorációs
osztály, rendészet irodái, pénztár, személyzeti osztály és kultur
irodák kaptak elhelyezést.

Az I. emeleten a vezérigazgató, különféle bizottságok
és funkcionáriusok irodái találhatók.

A II. és III. emeleten bérelszámolók, DISZ irodák,
szakszervezet és pártirodák, és ehhez használnak vannak elhelyezve.

Az épületbe a Kőbányai utról két kapun keresztül lehet
bejutni.

Az Orczy ut felőli rész egy emeletes.

A földszinten a szivattyúüzem, szerszám-mechanika,
darujavító és karbantartó műhelyek kaptak elhelyezést.

Az I. emeleten tanműhelyek és ültözők vannak.

Az "L" alakú épület mellett, bent az udvaron, hatalmas
csarnok látható, részben üvegtetővel, részben pedig emeletesnek
építve.

Az épület 16 csarnokában mozdonyműhely van /a kazán
kivételével mindent itt gyártanak/, míg két csarnokban a loko-
mobil mechanika található. Az emeletes részekben a munkaerő tar-
talékok Hivatala /MTH/ tanműhelyei, csavarműhely, fémesáterga,
szerszámműhely elhelyezést. Északkeleti sarkához három emeletes
ültözőt építettek, melynek minden emelete legalább 600 főt tud
befogadni.

/more/

E nagy csarnok mellett két másik gyárépület emelkedik. Az egyik - földszintes - épületben a kazángyártás történik, míg az épület északi részében a gépjavitóműhely és a fényezőműhely kapott elhelyezést.

Ettől az épülettől délre fekvő - szintén földszintes - épület a kovácsműhely.

Az eddig felsorolt épületek kb. 200 m²-es területen vannak elhelyezve.

Ezekből keletre ismét két épület emelkedik.

Az északi /Kőbányai ut felőli/ épületben - mely földszintes - szerelik össze a lokomobilokat, illetve a stabil gépeket.

Az ettől délre fekvő épületben hidanyagot állítanak elő.

A gyárterület GANZ-gyár felőli oldalán még két épület emelkedik: egyik a kétemeletes kazánház, kéménnyel, mely a gyár részére a fűtést és világítást szolgáltatja, a másik épület pedig a darujáráttal ellátott vas és fémöntőde.

A Golgota ut felőli oldalon a szabadban különféle anyag nyert elhelyezést.

A már említett két kapun kívül a Kőbányai ut felől még két kapun át, a Golgota ut felőli oldalon pedig három kapun át lehet a gyárterületre belépni.

Munkáshelyzet

Working Conditions

A gyár jelenlegi vezérigazgatója FRÖSCHL Gusztáv, aki arról nevezetes, hogy ahhoz a gyárhoz helyezik, ahol valami baj van. Nem a szakismeretei miatt, hanem módszerei miatt tette ismertté a nevét.

A gyárban kb. 14-15000 munkás dolgozik, három műszakban. A vidékről bejárókra való tekintettel reggel a műszak hat és hét órakor kezdődik. A munkásoknak nyolc órát kell dolgozni. Egy hétig a délelőtti műszakban, egy hétig a délutáni műszakban, míg egy hétig az éjjeli műszakban.

/more/

Ez utóbbi alkalomkor 10% ráfizetést kapnak.

Némely esetben tulórára is jelentkezhetnek. Az első két tulórát 25 %, a második két tulórát 50% és az ezenfelüli tulórát 100 % órabérrel díjazták.

A munkások kevés kivétellel - teljesítmény béresek. Minden munkára meg volt szabva a munkaidő és a munkabér. Jóformán lélekzethez sem jutott az a munkás, aki a teljes munkabért el akarta érni.

A szakmunkás átlag havi fizetése kb. 900-1000 forint körül mozgott. Ebből volt még a levonás. 1-1% szakszervezeti, illetve pártdíj, 4% öregségi pótlék, békekölcsön. Bérfizetés 27-én és 12-én történt.

Betegség esetén a munkás utolsó három havi fizetésének 75%-át kapta meg, de csak abban az esetben, ha tagja volt a szakszervezetnek.

A munkások véleménye szerint egész BUDAPESTen a MÁCAG fizette a legrosszabban a munkásait.

Senki nem volt megelégedve, de elmenni nem lehetett, nem engedtek el senkit. Há pedig önkényesen eltávozott, máris elvesztette hat napi fizetéses szabadságát, a betegpénz 50%-al csökkent, más gyár nem vehette fel és amúgy is csak munkaközvetítő hivatal által juthatott volna munkához. Az meg legtöbbször visszaküldte a munkást oda, ahonnan eljött. Így teljesen kilátástalan volt más munkavállalás. Tünni kellett és beletörödni a változhatatlanba.

A termelés

Production

A mozdony műhely havonta kb. 25 különféle mozdonyt készített. Legtöbbet bánya mozdonyt, 0-5-0 és 424-es mozdonyokat. A villanymotor kivételével, villanymozdonyt is készített. A motort a GANZ Villamossági gyár állította elő.

Minden fontosabb műhelyben orosz revizorok voltak, akik a gép összeállítását ellenőrizték.

Ha egy munkás a munkáját elvégezte valamelyik gépalatrészen, a munkát a magyar revizorok ellenőrizték és a félkész áru bekerült egy raktárba, és onnan került ki a következő munkáláshoz

/more/

Ha a munka nem volt megfelelő, az alkatrészen eddig végzett munkadíj, valamint a nyersanyag értékének 10%-át a munkás fizetéséből levonták. Ennek ellenére igen sok volt a selejt, mert rossz volt a nyersanyag.

Minden fontosabb összeszerelést az orosz revizorok ellenőrizték a magyar revizorok jelenlétében. Majdnem minden orosz revizornak volt egy csinos nő tolmácsa. Számtalanszor előfordult, hogy az orosz a munkával nem volt megelégedve. Először a tolmácsnő segítségével magyarázkodott a magyar revizornak, majd aztán általános kiabálás kezdődött oroszul és magyarul, hogy bármelyik is értette volna mit akar a másik?

Kész mozdonyok kipróbálása a Népligetben, a Simor utcában történt. Megjelent egy orosz bizottság és a Golgota utcai kijáratnál próbautra indultak, a Simor utca felé, ahol sínek vannak lefektetve.

Ha minden rendben volt, a szokásos pótalkatrészek bekerültek ciril betűs ládába és a mozdony elindult Záhony felé, ahol átszerelték széles nyomtávra.

A munkások már tudták, ha az orosz bizottság le szállt a mozdonyról és tagjai nagyot köptek, akkor valami baj volt. Ha a hibát könnyen ki lehetett javítani, akkor a mozdony ismét bekerült a műhelybe, ha a hiba súlyosabb volt, de még használni lehetett, akkor a mozdonyt megkapta a MAV.

Az utóbbi időben népi Kinába is szállítottak, valamint hidanyagot Egyiptomnak.

A két forrás erre vonatkozóan nem rendelkezik adatokkal.

End